

ПРОЄКТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ІНФОРМАТИЧНОЇ ОСВІТИ У 7-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Реєстраційний номер: 0124U000277.

Роки виконання: 2024 – 2026 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Повна загальна середня освіта.

Проблема дослідження: Реалізація державних стандартів початкової, базової середньої освіти в освітніх і навчальних програмах, підручниках і посібниках.

Керівник наукового дослідження: Твердохліб Ігор Анатолійович, кандидат педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу математичної та інформатичної освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Найістотніші наукові результати проведеного дослідження

В процесі виконання наукового дослідження було *уточнено* пріоритети, принципи та критерії відбору змісту навчання інформатики в 7–9 класах відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти. Враховуючи, що мотивація до навчання наразі виступає чи не найголовнішою проблемою організації освітнього процесу в середній та старшій школі, при реалізації змісту навчання інформатики було закладено ідеї використання сучасного, актуального, прогресивного навчального контенту та вивчення новітніх інформаційних технологій.

За результатами проведеної експериментальної роботи та орієнтуючись на власний багаторічний досвід, були *визначені* пріоритетні цілі навчання інформатики в 7 – 9 класах. Одним із пріоритетних завдань реалізації змісту навчання інформатики в гімназії є «формування вміння вчитися». Саме тому в розробленій програмі та підручнику з інформатики передбачені розділи та теми, орієнтовані на знайомство учнів з програмним забезпеченням навчального призначення, з можливостями використання в навчальній діяльності систем штучного інтелекту, віртуальних лабораторій, масових відкритих онлайн курсів та інших цифрових дидактичних засобів навчання.

У Державному стандарті базової середньої освіти закладено компетентнісний потенціал, що означає здатність кожної освітньої галузі формувати базові знання та ключові компетентності через розвиток умінь і формування ставлення. Тому, в процесі формування і структурування навчального змісту, розроблення методичного апарату підручника з інформатики основний акцент було орієнтовано на проєктування навчального процесу на основі діяльнісного підходу. Види навчальної діяльності учнів було дібрані та систематизовані за дієсловами (досліджуємо та використовуємо, дізнаємося, моделюємо, створюємо, змагаємось тощо), а до кожного із запропонованих видів навчальної діяльності наведено конкретні приклади навчальних завдань та практичної діяльності на уроках інформатики.

Зроблено висновок: використання запропонованого змісту навчання інформатики в 7 – 9 класах розширює світогляд учнів, сприяє формуванню ІТ компетентності, створює фундамент для власних наукових досліджень.

Шляхи формування навичок самостійної роботи в процесі навчання інформатики в гімназії

*І. А. Твердохліб,
кандидат педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник
відділу математичної та інформатичної освіти
Інституту педагогіки НАПН України*

Постійні трансформаційні зміни в освіті в умовах сучасного інформаційного суспільства та соціальні виклики зумовлені всесвітньою пандемією і війною в Україні зумовлюють необхідність перегляду способів отримання якісної освіти. Останні роки більшість навчальних закладів України працює в змішаному форматі, а тому організація самостійної роботи учнів є важливим завданням, яке стоїть перед вчителями, батьками та учнями.

Під самостійною роботою здобувачів освіти розуміють спосіб організації навчальної діяльності учнів, при якому вони самостійно виконують деякі завдання та отримують нові знання під загальним керівництвом вчителя, але без його безпосередньої участі. Головною відмінністю дистанційного навчання від очного є опосередкована взаємодія між учасниками освітнього процесу, а тому створення сприятливих умов для такої взаємодії можна досягти за допомогою засобів інформаційних технологій, мережі «Інтернет» та використання деяких організаційно-педагогічних та психолого-дидактичних методів. Метою самостійної роботи учнів є здобуття нових знань, розвиток пізнавальних та творчих здібностей, активізація розумової діяльності та формування ініціативності в прийнятті рішення, бажання до саморозвитку.

Відповідно до психологічно характеристики учнів 7 – 9 класів, у них вже закладені основи навичок самостійної навчальної діяльності. Тому, саме в цьому віці доцільно починати привчати учнів до більш активної самостійної роботи. На уроках інформатики в гімназії в учнів формуються навички та вміння використання цифрових дидактичних засобів навчання, які сприяють формуванню самостійності в навчальній діяльності учнів. До таких умінь можна віднести:

- використання систем керування навчальними матеріалами, на яких можуть розміщуватися цікаві короткі навчальні відеоматеріали, завдання творчого чи практико-орієнтованого змісту;
- використання тематичних YouTube-каналів, блогів, соціальних мереж та месенджерів з метою освітньої діяльності;
- використання масових відкритих онлайн курсів для організації вивчення окремих тем предмету.